

STORTINGET

Innst. 371 S

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Dokument 8:212 S (2021–2022)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Henrik Asheim, Anna Molberg, Sveinung Rotevatn, Dagfinn Henrik Olsen, Gisle Meininger Saudland, Margret Hagerup og Aleksander Stokkebø om å ta alle gode krefter i bruk for å få folk i jobb

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

1. Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for hvordan offentlige anskaffelser og anbud i større grad kan prioritere sosial bærekraft og inkludering, herunder vurdere opprettelsen av en nasjonal pre-qualifiseringsordning for sosiale entreprenører.
2. Stortinget ber regjeringen øke bruken av innovative anskaffelser som metode, slik at det innen 2024 er implementert i alle landets Nav-fylker.
3. Stortinget ber regjeringen sørge for at Nav prøver ut nye finansieringsmodeller for samarbeidet med sosiale entreprenører og øker bruken av effektkontrakter.
4. Stortinget ber regjeringen øke kommunene og Nav sin kompetanse og kapasitet til å samarbeide med sosiale entreprenører, herunder styrke satsingen på markedskontakter.

5. Stortinget ber regjeringen fremme en strategi for å styrke ideell sektors rolle og tilbud på arbeids- og velferdsfeltet.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens behandling

Komiteen ba i brev av 21. april 2022 om statsrådets vurdering av forslaget. Statsrådets svarbrev av 6. mai 2022 følger vedlagt.

Som ledd i komiteens behandling av representantforslaget ble det åpnet for å komme med skriftlig innspill. Følgende leverte skriftlig innspill:

- NHO.
- Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tuva Moflag, Runar Sjøstad, Trine Lise Sundnes og Torbjørn Vereide, fra Høyre, Henrik Asheim, Anna Molberg og Aleksander Stokkebø, fra Senterpartiet, Anja Ninadotter Abusland og Per Olaf Lundteigen, fra Fremskrittspartiet, Dagfinn Henrik Olsen og Gisle Meininger Saudland, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Kirsti Bergstø, og fra Rødt, Emma Watne, viser til Representantforslag 212 S (2021–2022) om å ta alle gode krefter i bruk for å få folk i jobb.

Forslag 1

Komiteen viser til forslaget om å utforme en plan for hvordan offentlige anskaffelser og anbud i større grad kan prioritere sosial bærekraft og inkludering, herunder vurdere opprettelsen av en nasjonal prekvalifiseringsordning for sosiale entreprenører.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til svarbrevet fra statsråden av 6. mai 2022 der statsråden informerer om de eksisterende mulighetene for arbeids- og velferdstaten til å vurdere prekvalifisering innenfor rammene av anskaffelsesregelverket. I svarbrevet ble det samtidig påpekt at det er usikkert om en egen ordning for sosiale entreprenører vil gi et bedre tilbud. En særskilt ordning for sosiale entreprenører kan dessuten føre til at andre typer leverandører stenges ute, og dermed utfordre prinsippet om likebehandling.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet mener at offentlig sektor i større grad bør bruke sin betydelige innkjøpsmakt. Det må bli enklere å vektlegge og prioritere sosial bærekraft i offentlige anbud, slik man også vektlegger klima, for å støtte opp om de målene samfunnet har satt. Disse medlemmer mener at man som en del av dette arbeidet bør vurdere en statlig prekvalifisering av sosiale entreprenører. Det vil gjøre det enklere for Nav og andre offentlige instanser å identifisere og velge virksomheter som bidrar til å redusere utenforskapet.

Disse medlemmer er kjent med at kjernen i Navs oppdrag er å få folk i jobb, og at det av det naturlig følger at de bør ha god oversikt over sosiale entreprenører. Disse medlemmer understreker i den forbindelse at målsettingen må være at de sosiale entreprenørene – i tillegg til hos Nav – skal bli mer identifiserbare også for andre offentlige instanser, både lokalt og nasjonalt. Disse medlemmer er kjent med at en prekvalifiseringsordning er etterspurt blant de sosiale entreprenørene.

Disse medlemmer merker seg at statsråden viser til at Nav kan vurdere prekvalifiseringsordninger selv. Disse medlemmer mener dette er for passivt, og mener at en nasjonal prekvalifiseringsordning bør kunne brukes av flere offentlige instanser. Det er derfor naturlig at regjeringen aktivt foretar denne vurderingen på nasjonalt nivå.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for hvordan offentlige anskaffelser og anbud i større grad kan prioritere sosial bærekraft og inkludering, herunder vurdere opprettelsen av en nasjonal prekvalifiseringsordning for sosiale entreprenører.»

Forslag 2

Komiteen viser videre til at forslagsstillerne foreslår å øke bruken av innovative anskaffelser som metode, slik at det innen 2024 er implementert i alle landets Nav-fylker.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser derfor til det igangsatte arbeidet fra regjeringen med en tillitsreform i offentlig sektor. Et sentralt formål for tillitsreformen i Nav er å finne en bedre balanse mellom den politiske styringen og den faglige handlingsfriheten i metode og ressursbruk.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet understreker at vår viktigste jobb er å få flere i arbeid. Skal man lykkes med det, må alle gode krefter tas i bruk. Disse medlemmer er kjent med at det for små ideelle og private aktører kan det være krevende å få innpass på tiltaksfeltet. Det kan føre til at nye løsninger som kunne fått flere over i jobb eller utdanning, aldri blir prøvd ut. Disse medlemmer mener man derfor må tenke nytt rundt hvordan en kjøper inn arbeidsmarkedstiltak, og i større grad gjøre innovative anskaffelser. Det går ut på at det offentlige aktivt søker samarbeid med de ideelle, sosiale entreprenører og mindre aktører for å teste ut nye ideer og løsninger – gjerne gjennom utviklingskontrakter, rammeavtaler og mindre anbud. Med god følgeevaluering får en identifisert de tiltakene som har best effekt for å hjelpe folk til jobb og utdanning. Disse medlemmer ser det som positivt at innovative anskaffelser allerede brukes som metode i flere fylker, og mener at ambisjonen bør være at det utvides til hele landet.

Disse medlemmer ser det som positivt at statsråden i innledningen til sitt svarbrev skriver at man vil videreføre tiltakene i Strategi for økt innovasjon og bedre tjenester på arbeids- og velferdsfeltet. Disse medlemmer ser det derfor som underlig at statsråden så i neste omgang argumenterer mot konkrete tiltak som ligger i strategien, blant annet om å utvide bruken av innovative anskaffelser til alle landets fylker. Disse medlemmer erkjenner at det derfor er behov for at Stortinget tar grep for å sikre at strategien faktisk følges opp. Disse medlemmer mener at innovasjon i anskaffelsene ikke bare bør gjelde noen utvalgte fylker, men hele landet. Det fortjener brukerne.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen øke bruken av innovative anskaffelser som metode, slik at det innen 2024 blir implementert i alle landets Nav-fylker.»

Forslag 3

Komiteen viser til forslaget om at Nav prøver ut nye finansieringsmodeller for samarbeidet med sosiale entreprenører og øker bruken av effektkontrakter. Komiteen viser til at det allerede er iverksatt pilotprosjekter for å teste ut velferdsobligasjoner. Kommunene Larvik, Sandefjord, Tønsberg og Færder etablerte høsten 2020 et interkommunalt samarbeid om et slikt pilotprosjekt.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet erkjent med at det under regjeringen Solberg ble satt i gang flere forsøk med nye finansieringsmodeller for samarbeid med sosiale entreprenører, herunder økt bruk av effektkontrakter. Disse medlemmer ser positivt på det, og ønsker nå å utvide suksessen.

Disse medlemmer mener at for å finne frem til de løsningene med best resultater bør en gjøre flere forsøk med nye finansieringsmodeller for sosial innovasjon. Et eksempel kan være økt bruk av effektkontrakter, der det offentlige betaler den sosiale entreprenøren basert på resultatoppnåelse. Disse medlemmer er kjent med at det gir økt vektlegging av de resultatene et tiltak gir, fremfor bare kvantitativ statistikk om antall aktiviteter og penger brukt.

Disse medlemmer registrerer at partene i arbeidet med en effektkontrakt må jobbe systematisk og kunnskapsbasert for å finne ut hva behovene til målgruppen er, hva som er et positivt resultat for gruppen, hvordan dette kan oppnås, og hvordan det kan måles. Prosessen kan føre til ny innsikt, nye samarbeidsformer og kunnskap om hvilke tiltak som har en målbar effekt. Disse medlemmer understreker at det offentlige gjennom bruk av effektkontrakter kan utvide tiltak som viser seg å fungere godt for målgruppen, og avslutte tiltak som ikke fungerer. Avtaleformen kan bidra til at det utvikles nye ordninger som ikke er en del av dagens verktøykasse i Nav.

Disse medlemmer er kjent med at effektkontrakter er tatt i bruk noen steder, og mener at dette bør utvides til å gjelde flere steder i landet. Disse medlemmer understreker at effektkontrakter nettopp handler om å få mest mulig effekt og resultater for brukerne. Disse medlemmer mener våre ambisjoner og innsats for å oppnå best mulig resultater ikke bør stoppe med noen utvalgte pilotprosjekter, men utvides, slik at flere kan få hjelp til å komme i jobb og utdanning.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Nav prøver ut nye finansieringsmodeller for samarbeidet med sosiale entreprenører og øker bruken av effektkontrakter.»

Forslag 4

Komiteen viser til forslaget om å øke kommunene og Nav sin kompetanse og kapasitet til å samarbeide med sosiale entreprenører, herunder styrke satsingen på markedskontakter. Komiteen mener sosiale entreprenører kan spille en viktig rolle i å inkludere flere i arbeidslivet, og at det er positivt at Nav og kommunene har god kompetanse på å samarbeide med disse. I dag gjøres det mye arbeid for å styrke kommunene sin kompetanse i samarbeid med sosiale entreprenører. Det er også iverksatt en rekke tiltak for å styrke Navs kompetanse på dette feltet. Komiteen viser i denne sammenheng til statsrådens vurdering av representantforslaget, der det blant annet vises til at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i tildelingsbrevet for 2022 har gitt Arbeids- og velferdsdirektoratet i oppgave å lage veiledningsmateriale om samarbeid med sosiale entreprenører og andre aktører som arbeider med sosialt entreprenørskap.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet mener at for å få økt mangfold i tjenestetilbudet er det viktig å øke kompetansen om innovative anskaffelser og sosialt entreprenørskap i det offentlige. I «Veier til samarbeid. Sosiale entreprenører som samarbeidspartnere i offentlig sektor – eksempler og ideer», utgitt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet, gis det god informasjon om anskaffelsesregelverket og hvordan sosiale entreprenører kan gå frem for å delta i offentlige anskaffelser. Det er likevel et stort uutnyttet potensial. Disse medlemmer mener derfor at regjeringen bør sørge for at kommunene og Nav får økt sin kompetanse ytterligere. Disse medlemmer ser det som positivt at statsråden varsler at man i tildelingsbrevet har gitt Arbeids- og velferdsdirektoratet i oppdrag å utarbeide veiledningsmateriale om samarbeidet med sosiale entreprenører. Disse medlemmer mener denne jobben bør fortsette med uforminskert styrke, også overfor kommunene og andre offentlige aktører.

Disse medlemmer viser til at det er viktig at Nav får økt både kompetanse og kapasitet til å knytte kontakter med næringslivet og formidle kandidater til arbeidslivet. Disse medlemmer mener derfor at det er viktig å styrke satsingen på markedskontakter i Nav.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen øke kommunene og Nav sin kompetanse og kapasitet til å samarbeide med sosiale entreprenører, herunder styrke satsingen på markedskontakter.»

Forslag 5

Komiteen viser til forslag om å utarbeide en strategi for å styrke ideell sektors rolle og tilbud på arbeids- og velferdsfeltet. Komiteen understreker at aktører i ideell sektor alltid har spilt en viktig rolle i arbeidet med å inkludere flere i arbeidslivet som et viktig supplement til det offentlige tilbudet. Ideell sektor har lenge spilt en viktig rolle fordi de har kunnet tilby nyskapende og unike tilbud som følge av at de ikke er bundet av de samme administrative prosessene som offentlig sektor ofte må forholde seg til, som for eksempel politisk vedtatte strategier og langtidsplaner som i liten grad er hensiktsmessige for alle aktører i det store mangfoldet i ideell sektor.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet understreker at ideelle aktører gjør en uvurderlig innsats for å hjelpe folk til aktiv deltakelse i jobb, utdanning og samfunnsliv. Disse medlemmer mener ideelle aktører er en viktig del av velferdssamfunnet og et viktig supplement til det offentlige. Disse medlemmer er kjent med at det er igangsatt et arbeid for å sikre ideell sektor bedre innpass på arbeids- og velferdsfeltet.

Disse medlemmer ser det som positivt at statsråden i sitt svarbrev skriver at man vil videreføre tiltakene i Strategi for økt innovasjon og bedre tjenester på arbeids- og velferdsfeltet. Disse medlemmer ser det derfor som underlig at statsråden så i neste omgang argumenterer mot konkrete tiltak som ligger i strategien, herunder punktet om en egen strategi for samarbeidet med ideell sektor. Disse medlemmer erkjenner at det derfor er behov for at Stortinget tar grep for å sikre at strategien faktisk følges opp.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme en strategi for å styrke ideell sektors rolle og tilbud på arbeids- og velferdsfeltet.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre og Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for hvordan offentlige anskaffelser og anbud i større grad

kan prioritere sosial bærekraft og inkludering, herunder vurdere opprettelsen av en nasjonal prekvalifiseringsordning for sosiale entreprenører.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen øke bruken av innovative anskaffelser som metode, slik at det innen 2024 blir implementert i alle landets Nav-fylker.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen sørge for at Nav prøver ut nye finansieringsmodeller for samarbeidet med sosiale entreprenører og øker bruken av effektkontrakter.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen øke kommunene og Nav sin kompetanse og kapasitet til å samarbeide med sosiale entreprenører, herunder styrke satsingen på markedskontakter.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen fremme en strategi for å styrke ideell sektors rolle og tilbud på arbeids- og velferdsfeltet.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:212 S (2021–2022) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Henrik Asheim, Anna Molberg, Sveinung Rotevatn, Dagfinn Henrik Olsen, Gisle Meininger Saudland, Margret Hagerup og Aleksander Stokkebø om å ta alle gode krefter i bruk for å få folk i jobb – vedtas ikke.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 24. mai 2022

Kirsti Bergstø

leder

Torbjørn Vereide

ordfører

VEDLEGG

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Arbeids- og sosialkomiteen i Stortinget
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/1955-

6.mai 2022

Representantforslag 212 S (2021-2022) fra stortingsrepresentantene Henrik Asheim, Anna Molberg, Sveinung Rotevatn, Dagfinn Henrik Olsen, Gisle Meininger Saudland, Margret Hagerup og Aleksander Stokkebø om å ta alle gode krefter i bruk for å få folk i jobb (Dokument 8 212 S (2021-2022))

Jeg viser til brev av 21.04.2022 der arbeids- og sosialkomiteen ber om statsrådets vurdering av forslagene i dokument 8:212 S (2021-2022).

Representantforslaget viser til Meld. St. 32 (2020-2021) *Ingen utenfor* som ble lagt fram av regjeringen Solberg 4. juni i fjor og til *Strategi for økt innovasjon og bedre tjenester på arbeids- og velferdspolitikken* som ble lagt fram av Arbeids- og inkluderingsdepartementet 24. august samme år.

Som følge av stortingsvalget høsten 2021, ble stortingsmeldingen ikke tatt under behandling.

Regjeringen legger arbeidslinjen til grunn i arbeids- og velferdspolitikken. Fellesskapet må stille opp med aktive tiltak for å hjelpe folk i arbeid. For å sikre en god videreutvikling av arbeids- og velferdspolitikken legger vi i Hurdalsplattformen vekt på å tilrettelegge for at også mindre tiltaksarrangører kan levere tilbud til NAV.

Arbeids- og velferdsforvaltningen (NAV) disponerer en bred og variert tiltaksportefølje. En stor del av arbeidsmarkedstiltakene gjennomføres direkte hos arbeidsgivere i ordinært arbeidsliv eller i utdanningsinstitusjoner, men en betydelig andel anskaffes også fra eksterne tiltaksarrangører. Dagens tiltaksarrangører dekker i stor grad tilbud til brede grupper med

sammensatte behov. Evalueringer viser at ulike arbeidsmarkedstiltak har gitt bedre resultater i form av overgang til arbeid over tid. Samtidig kan det være tilbud som potensielt gir bedre overgang til arbeid eller utdanning som ikke blir prøvd ut, dersom mindre aktører ikke kommer til. For å sikre varierte og tilpassede arbeidsrettede tjenester, er jeg opptatt av at vi legger til rette for at mindre og nye aktører skal kunne levere ulike tiltak og tjenester til NAV.

Tiltakene som inngikk i strategien for økt innovasjon og bedre tjenester på velferdspoliet ble på denne bakgrunn videreført i tildelingsbrevet til Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2022, med særskilt vekt på å legge til rette for at også mindre aktører og ideelle kan levere tilbud til Arbeids- og velferdsetaten.

Det er Arbeids- og velferdsdirektoratet som i all hovedsak følger opp at tiltakene i strategien realiseres over tid. Som ledd i arbeidet med representantforslaget, har jeg derfor bedt Arbeids- og velferdsdirektoratet om å redegjøre for status for arbeidet med tiltakene i strategien.

Kommentarer til de konkrete forslagene

1. Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for hvordan offentlige anskaffelser og anbud i større grad kan prioritere sosial bærekraft og inkludering, herunder vurdere opprettelsen av en nasjonal prekvalifiseringsordning for sosiale entreprenører.

Arbeids- og velferdsdirektoratet startet høsten 2021 opp en utprøving av mer innovative anskaffelsesmetoder for å hindre utenforskap blant unge, og inviterte ideelle aktører, oppstartsbedrifter og andre til å bli med i konkurransen om å videreutvikle avklaringstiltaket. I dialogen med Arbeids- og velferdsdirektoratet om dette har departementet understreket at det må vektlegges at brukere får kvalitativt gode tilbud fra kompetente leverandører i utprøvingen av mer innovative anskaffelser i Nav.

Direktoratet har så langt erfart at det er nyttig å ha dialog med leverandørmarkedet i forkant av en anskaffelse, og at mer åpne kravspesifikasjoner kan gi mulighet for nye løsninger og tilnærminger. Flere av tilbudene fra ideelle virksomheter og sosiale entreprenører nådde imidlertid ikke opp i konkurransen. Ifølge direktoratet er hovedårsaken at disse aktørenes løsninger ikke var tilstrekkelige sett i forhold til krav som må stilles til et avklaringstiltak. Direktoratet vil på bakgrunn av erfaringene fra prosessen med innovative anskaffelser, vurdere andre mulige grep for å legge til rette for mindre aktører.

Piloteringen av mer innovative anskaffelser i regi av Arbeids- og velferdsetaten gir med andre ord nyttige erfaringer om muligheter og utfordringer mindre aktører har som potensielle tiltaksarrangører til Nav. Det vil kunne danne grunnlag for å vurdere hvordan tiltakene i strategien, ev. supplert med justerte eller ytterligere tiltak, kan bidra til å oppfylle målsettingen i Hurdalsplattformen om å "legge bedre til rette for at også mindre tiltaksarrangører kan levere tilbud til Nav". Slik sikrer vi også en kunnskapsbasert utvikling av arbeids- og velferdsforvaltningen.

Jeg mener derfor at det ikke er behov for en ny plan for hvordan offentlige anskaffelser og anbud i større grad kan prioritere sosial bærekraft og inkludering på dette feltet nå. Det må også ses i lys av de øvrige initiativene som pågår og som kommenteres under punktene nedenfor.

Arbeids- og velferdsetaten har anledning til å vurdere prekvalifiseringsordninger innenfor rammene av anskaffelsesregelverket, men det er ikke åpenbart at en ev. nasjonal prekvalifiseringsordning for sosiale entreprenører vil gi et bedre tilbud til brukerne enn dagens ordninger. En prekvalifisering kan gi forutsigbarhet og sikre at valgte leverandører oppfyller visse krav, men relativt langsiktige kontrakter, kvalifikasjonskrav og tildelingskriterier med krav til kvalitet og pris kan også ivaretas i en ordinær anskaffelsesprosess. En særskilt ordning for sosiale entreprenører kan dessuten medføre at andre typer leverandører stenges ute og kan dermed utfordre prinsippet om likebehandling.

2. Stortinget ber regjeringen øke bruken av innovative anskaffelser som metode, slik at det innen 2024 er implementert i alle landets NAV-fylker.

Jeg mener at Arbeids- og velferdsetaten har behov for lokal handlefrihet i metodebruk og frihet i ressursdisponeringen. Regjeringen har også startet arbeidet med en tillitsreform i offentlig sektor som skal sikre god balanse mellom behov for styring og reelt handlingsrom for å utøve faglighet i tjenesteutviklingen. Det er derfor ikke ønskelig å gi Arbeids- og velferdsetaten konkrete føringer om at innovative anskaffelser som metode skal være implementert i alle landets NAV-fylker innen 2024.

Innovasjon på tiltaksområdet er også et selvstendig mål i Arbeids- og velferdsetatens eget strategiske rammeverk for arbeidsmarkedstiltak, i tillegg til økt kompetanse og bedre tjenester. Innovative anskaffelser er én blant flere tilnærminger for å lykkes med innovasjon på feltet som helhet. For å øke kunnskapen og kompetansen om innovative anskaffelser, involverer Arbeids- og velferdsdirektoratet også fylkene i arbeidet med mer innovasjonsvennlige anskaffelser.

Jeg mener derfor at Arbeids- og velferdsdirektoratet i samarbeid med fylkesnivået, best kan vurdere å ta ulike tilnærminger på anskaffelsesfeltet i bruk der hvor praksis og resultatoppfølging viser at det er behov for utvikling, mer mangfold i leverandørmarkedet og bedre tilbud til brukerne.

3. Stortinget ber regjeringen sørge for at NAV prøver ut nye finansieringsmodeller for samarbeidet med sosiale entreprenører og øker bruken av effektkontrakter.

Arbeids- og velferdsdirektoratet og Kriminalomsorgsdirektoratet gjennomfører på oppdrag fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet et pilotprosjekt for å teste ut velferdsobligasjoner (effektkontrakter) som modell for utvikling og finansiering av nye tiltak for å forebygge tilbakefall til kriminalitet. Kommunene Larvik,

Sandefjord, Tønsberg og Færder etablerte høsten 2020 et interkommunalt samarbeid om et slikt pilotprosjekt. Kommunene inngikk kontrakt med tjenesteleverandøren *Back in the Ring* våren 2021, men blant annet på grunn av koronapandemien, har prosjektet hatt oppstart først 1. januar 2022. Prosjektet vil gå over flere år. Det er også under oppstart et nytt pilotprosjekt i Trøndelag.

Det er også under utprøving resultatbasert finansiering av oppfølging (REFINO), som er en finansieringsmodell med noen likheter med effektkontrakter. Forsøket ble etablert i 2018 og skal gi grunnlag for å vurdere om resultatbasert finansiering av arbeidsmarkedstiltaket oppfølging resulterer i høy grad av formidling til ordinært arbeid. Institutt for samfunnsforskning (ISF) gjennomfører, i samarbeid med PROBA samfunnsanalyse, en randomisert, kontrollert studie av forsøket. Sluttrapporten fra dette forsøket skal foreligge i løpet av høsten.

Videre er det i statsbudsjettet for 2022 under kap.621, post 63 satt av 5 mill. kroner til lokale forsøk med effektkontrakter eller lignende modeller. Formålet er å prøve ut nye løsninger for å løse sosiale problemer, stimulere til økt samarbeid mellom kommuner/NAV-kontor og sosiale entreprenører og få mer erfaring med bruk av effektkontrakter og lignende modeller for finansiering og utvikling av nye løsninger på sosiale problemer. Kommunene/NAV-kontorene kan søke om tilskudd til å løse et sosialt problem de selv ønsker å ta tak i. Tilskuddsmidlene skal dekke kommunens kostnader med å utrede og inngå avtaler, samt koordinere og følge opp forsøket. Utforming av forsøkene kan da skje i tråd med lokale prioriteringer og resultatkrav settes lokalt. Arbeids- og velferdsdirektoratet er i tildelingsbrevet for 2022 gitt i oppdrag å ta initiativ til denne typen lokale forsøk. Utlysning av midler skal etter planen skje i løpet av første halvår 2022.

Det er allerede igangsatt et pilotprosjekt og ett til er under oppstart. I tillegg vil kommuner nå få anledning til å søke om midler til å etablere lokale forsøk med effektkontrakter eller lignende modeller. Dette vil gi kunnskap om effektkontrakter som virkemiddel for å utvikle nye løsninger på sosiale problemer. Jeg mener derfor at det nå er viktig å avvente erfaringene fra de initiativene som er tatt.

4. Stortinget ber regjeringen øke kommunene og NAV sin kompetanse og kapasitet til å samarbeide med sosiale entreprenører, herunder styrke satsingen på markedskontakter.

Sosiale entreprenører kan være viktige samarbeidspartnere i arbeidet med å inkludere flere i arbeids- og samfunnsliv. Ved å utvikle nye løsninger kan de bidra til å gi brukere med sammensatte utfordringer eller som har utfordringer som ikke fanges opp godt nok i dag, et bedre tilbud. Noen sosiale entreprenører oppgir at de opplever utfordringer i møte med offentlig sektor. En rapport har også funnet at enkelte ved NAV-kontorene opplever usikkerhet knyttet til hva som er lov og hva som ikke er lov når det gjelder omfang av samarbeid og innkjøp av tjenester.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet har i tildelingsbrevet for 2022 gitt Arbeids- og velferdsdirektoratet i oppdrag å utarbeide veiledningsmateriale om samarbeidet med sosiale entreprenører og legge til rette for erfaringsutveksling mellom enheter i arbeids- og velferdsforvaltningen og med sosiale entreprenører og andre aktører som arbeider med sosialt entreprenørskap, inkludert KS. Direktoratet er i gang med å vurdere form og innhold i et slikt materiale og hvordan det kan legges til rette for utveksling av erfaringer mellom ulike aktører. Jeg mener at dette vil bidra til å styrke mulighetene for samarbeid med sosiale entreprenører framover.

Markedskontaktene i Arbeids- og velferdsetaten har som sitt hovedansvar å bistå arbeidsgivere med å skaffe kvalifisert arbeidskraft. Markedskontaktene samarbeider med tiltaksleverandører flere steder i landet om formidling og følge opp arbeidsgivere som ansetter fra NAVs brukergrupper. Sosiale entreprenører kan også inngå i slike samarbeid.

5. Stortinget ber regjeringen fremme en strategi for å styrke ideell sektors rolle og tilbud på arbeids- og velferdsfeltet.

Flere av tiltakene som er under planlegging eller utprøving, vil også bidra til å styrke ideell sektors rolle og tilbud på arbeids- og velferdsfeltet, jf. drøftingene over. Jeg ser derfor ikke behov for en egen strategi for ideell sektor. Arbeids- og velferdsdirektoratet vil fortsette dialogen med ideell sektor framover. En rapport som ble utarbeidet i regi av Arbeids- og velferdsdirektoratet og ideell sektor våren 2021 utgjør et viktig kunnskapsgrunnlag for denne dialogen.

Med hilsen

Marte Mjøs Persen

